

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Tit. XVII. De filiis Presbyterorum &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

mē peccat: agit nulliter, & iterans Baptismum, tum conferendo, tum recipiendo, incurrit irregularitatem. Pars 1. constat inde, quia Sacramentum irreverenter tractat, nulliter conferendo, vel suscipiendo contra institutionem suam: pars 2. ex eo, quia hæc Sacramenta ex natura sua iterari nequeunt semel valide collata: pars 3. ex can. 10. caus. 1. q. 7. c. 2. de Apostatis.

TITULUS XVII.

De Filiis Presbyterorum Ordinandis, vel non.

SUMMARIUM.

1. 2. 3. Indicantur irregularitates, præter huc, quæ recensitas; præsertim explicatur illegitimitas natalium.

4. Illegitimē nati omnes sunt inhabiles ad Ordines & Beneficia, nisi prius habilitentur.

5. Specialiter autem illegitimē nati ex Clericis.

6. Imo Clericorum filii, etiam legitimi, non possunt immediate post patrem consequi idem Beneficium.

7. Illegitimi omnes legitimantur per Vota & Professionem Religiosam, sed non ad Prelaturas, & fortē nec ad Beneficia Curata, & Dignitates Prelaturæ inferiores.

8. Quis dispenset in defectu Natalium in Ordine ad Ordines & Beneficia. In occulto defectu natalium semper Episcopus dispensare probabitur potest ex in d. 1. Trid. S. 24. c. 6. de Ref. Quādonā delictum, vel defectus censetur esse occultus.

9. Dispenatio in natalibus strictē accipienda est.

Sciendum 1. præter illas, quas in superioribus titulis adduximus, inhabilitates, irregularitates, ac impedimenta, quibus tum ab Ordinibus tum à Beneficiis Ecclesiasticis repelluntur aliqui, per 6. subseqentes titulos proponi adhuc alias irregularitates & impedimenta, quibus nempe laborant 1. filii presbyterorum, & alii illegitimē nati; nam præsens titulus in 6. sic inscribitur: De filiis Presbyterorum & aliis illegitimē natis. 2. servi. 3. obligati ad rationcinā. 4. corpore vitati. 5. bigami. 6. Clerici peregrini.

1. Sc. 2. Illegitimos vocari, qui non sunt procreati ex legitimo thoro, h. e. ex Matrimonio vero, vel saltem putativo. Ex iis alii dicuntur Naturales, seu Notbi, ac Bastardi, qui nempe nati sunt ex parentibus solutis quidem, & non Matrimonio vero vel putativo ligatis, inter quos tamen potuisset consistere Matrimonium vel tempore conceptionis, vel natiuitatis, vel intermedio saltem. Alii autem Spuri, qui speciato Jure Canonico sunt illi, qui prognati sunt ex parentibus solutis, inter quos propter aliquod impedimentum dirimens neque consistere potuit Matrimonium tempore conceptionis, natiuitatis, vel intermedio. Ex his aliqui vocantur orti ex damnato coitu, suntque in quaduplici classe. 1. Nati ex adulterio. 2. Nati per sacrilegium, scilicet ex parentibus voto solenni castitatis adstrictis. 3. Nati per incestum, ex parentibus in linea recta consanguineis; & hi ultimi appellantur Nefarii. Præterea de Jure Canonico in ordine ad suscipiendos Ordines & Lib. I. R. P. Pichler.

Beneficia Ecclesiastica pro illegitimis habentur, qui prognati sunt ex parentibus quidem Matrimonio ligatis, sed post emissum ab uno eorum solenne Castitatis votum. c. 14. b. t. puta, si v. g. pater post susceptos Sacros Ordines, vel emissam cum consensu uxoris Religiosam Professionem redeat ad uxorem, & filium generet. Num infantes Expositi, die Sindel-Kinder / sint inter illegitimos censendi nec ne, disputant AA. Nos in eorum favorem decidimus alibi.

Sc. 3. Filios Presbyterorum, & aliorum Clericorum, etiam esse posse diversæ classis: scilicet legitimos, qui nimirum ante susceptum Ordinem Sacrum ex legitima uxore geniti sunt: & illegitimos, qui post susceptum Ordinem Sacrum sacrilegē & ex damnato coitu nati.

Dico 1. Illegitimi omnes sunt ita irregulares, ut neque ad Ordines Minores, neque, si forte ordinati jam sint, ad ullum Beneficium Ecclesiasticum promoveri possint, nisi prius habilitentur. c. 1. x. & in 6. b. t. Ratio prohibendi fuit triplex. 1. reverentia Ordinis Ecclesiastici, à quo rectē repelluntur laborantes hujusmodi maculā. 2. detestatio paterni criminis. 3. timor, ne filii imitentur paternam incontinentiam. Ordines tamen talibus collati valent, quamquam ab eorum executione suspensi maneant, usque dum dispensetur, ubi illegitimitas fuerit nota. Utrum verò Beneficiorum collatio, illegitimis facta, sit irrita ipso Jure, vel irritanda tantum per sententiam, disceptatur inter Auctores. Ex c. 7. de Elect. & ex dictis tit. 14. d. n. 8. videtur desumi, quod sit ipso Jure irrita, pro foro nempe externo, si illegitimitas non sit occulta. Dixi, nisi prius habilitentur. Habilitantur autem quatuor modis. 1. per subsequens Matrimonium, quod parentes filii illegitimi Naturalis postea contrahunt. c. 1. & 6. qui filii sint legit. 2. per Rescriptum Papæ, vel legitimationem eorum, qui potestatem legitimandi Canonice acceperunt à Papa. 3. per Professionem Religiosam. 4. per Dispensationem. De duobus primis modis agitur ad tit. qui filii sint legitimi in lib. IV. de posterioribus hic in Assertionē 4. & 5.

Dico 2. Filii Presbyterorum illegitimi non possunt in Ecclesiis, in quibus eorum patres beneficium aliquod Ecclesiasticum habent, aut habuerunt, obtinere quodcunque beneficium, etiam dissimile, nec in dictis Ecclesiis quoquo modo ministrare, nec pensiones capere ex fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel obtinuerunt. Ita ferè in terminis Trid. S. 25. c. 15. de Ref. dans hanc rationē: ut paternæ incontinentiæ memoria à locis DEO consecratis longissime arceatur. Dixi 1. Presbyterorum, nimirum præcipue; nam pari modo excluduntur aliorum Clericorum filii, etiam ante Clericatum illegitimē suscepti, ut decidit Rota, teste Garc. de Benef. p. 7. c. 3. n. 12. Dixi 2. illegitimē, h. e. non ex legitimo Matrimonio nati, ut loquitur Trid. lo. cit. quare etiam excluduntur legitimi, nisi legitimi sint per subsequens Matrimonium, aut Papa dispensando expresse & specialiter tollat hanc inhabi-

bilitatem; nam legitimati per Rescriptum non sunt nati ex legitimo Matrimonio. Dixi 3. quoquo modo ministrare. scilicet ex officio, uti est exercere officium Sacristæ, Cantoris &c. nam ex devotione & liberè non prohibentur ministrare. Reliqua verba assertionis sunt pressè accipienda, partim quia sunt in materia odiosa, partim quia continent restrictionem antiqui Juris. c. 7. n. 17. h. t. &c. ubi prohibetur solum immediata successio filii in beneficio vel officio paterno.

6 Dico 3. Filii Presbyterorum legitimi non possunt immediate succedere in beneficiis, quæ eorum patres obtinuerunt in Titulum. c. 7. n. 13. & 17. cit. ratio est species hæreditariæ successione, quam in Beneficiis Jura detestantur. Trid. c. 7. Dixi 1. Presbyterorum legitimi, uti & aliorum Clericorum Sacris initiatorum, qui ex Matrimonio, ante Sacros Ordines susceptos, genuerunt filios. 2. immediate; si enim inter patrem & filium legitimum intercessisset alius in beneficio, posset illud obtinere filius. 3. succedere: unde simul cum patre, vel ante, vel post illum, in eadem Ecclesia beneficium diversum à beneficio patris obtinere potest filius. c. 12. eod. 4. quæ obtinuerunt in Titulum, h. e. cum jure in re; si enim pater habuisset solum Vicariam temporalem, in ea posset immediate succedere filius. c. 8. eod. Ratio horum omnium est; quia sic non reperiretur species hæreditariæ successione, quæ solum datur in iis rebus, in quibus pater habuit jus in re, & quidem in eadem re, post patrem immediate obtenta.

7 Dico 4. Illegitimi omnes per Professionem, & Vota Religiosa habilitantur ad Ordines & Beneficia simplicia recipienda, non verò ad Prælaturas sui Ordinis Religiosi. c. 1. & fin. h. t. Dixi 1. per Professionem & Vota; unde per solum ingressum in Novitiatum non legitimantur. per c. cit. quia legitimatio ad Ordines fit ad rem stabilem, adeoque non concedi censetur illis per assumptionem status nondum stabilis. Et sanè, si per ingressum in Novitiatum tolleretur vitium Natalium, facile foret se liberare hac irregularitate, nimirum fraudulenter ingrediendo Novitiatum ad tempus. Semel tamen legitimati per subsecutam Professionem vel Vota Religiosa perseverant tales, etiam si postea iterum ejiciantur vel dimittantur; quia hæc reincidentia, de qua silent Jura, gratis asseritur. 2. Ad Ordines, etiam Presbyteratus. 3. & Beneficia simplicia; imò spectato Jure, & abstrahendo à consuetudine, etiam ad Beneficia Curata, Personatus, & Dignitates, quia c. fin. ubi ab istis repelluntur illegitimi, loquitur solum de Clericis Sæcularibus. 4. non verò ad Prælaturas. c. 1. cit. juncta gl. v. prælationem. Ad has neque fœminæ Religiosæ, vitio originis laborantes, evahi possunt. per c. 9. de Elect. in 6. nisi cum ipsis dispensetur: multi tamen Religiosi Ordines gaudent privilegio dispensandi cum fœminis illegitimis ad Prælaturas Religiosæ suæ familiæ.

8 Dico 5. Cum illegitimis in defectu Natalium ad Ordines Minores & beneficia simplicia dispensat Episcopus: ad Ordines Majores &

Beneficia curata, Personatus, ac Dignitates solum Papa: si tamen defectus sit occultus, probabiliter etiam Episcopus. Pars 1. sumitur ex c. 1. h. t. in 6. Pars 2. ex c. cit. & c. fin. X. cum utique inferior Papâ in Jure Communi dispensare nequeat. Pars 3. est quidem contra communem, tenetur tamen à Diana, Avila de Censur. p. 7. d. 3. dub. 7. Barb. J. E. U. lib. 1. c. 11. n. 156. Engel hic n. 9. & de Majorit. n. 50. P. Schmier de Potestate Ordinis c. 6. n. 86. & per ea, quæ dicit n. 196. 470. Probatur ex Conc. Trid. quod S. 24. c. 6. de Ref. amplissimam tribuit potestatem Episcopis dispensandi in omnibus irregularitatibus & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus, exceptâ eâ, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad forum contentiosum. Jam sic: potestas dispensandi, alicui concessa, præsertim à Jure Communi & à Concilio Generali, est favorabilis, & consequenter latæ interpretationis, ut nemo facile negaverit; quia est merus favor, in nullius præjudicium cedens, & clarè desumitur ex c. fin. de Simon. & c. olim de V. S. ergo facultas dispensandi Episcopo concessa in omnibus irregularitatibus ex delicto occulto provenientibus, rectè extenditur ad irregularitates ex defectu occulto (vel delicto minus proprio) provenientibus, cujusmodi defectus est vitium Originis seu Natalium. Confirmatur 1. si non extendetur ad irregularitates ex defectu provenientes, melioris forent conditionis, qui per delictum se ipsos culpabiliter fecerunt irregulares, ac qui sine delicto, saltem proprio, inculpabiliter contraxerunt irregularitatis impedimentum. Confirm. 2. Defectus Natalium non contrahitur sine delicto, saltem alieno parentum: ergo, cum Tridentini constitutio sit latè interpretanda, amplianda est etiam ad casum, quo ex delicto non proprio, sed alieno, contrahitur irregularitas: ergo irregularitas orta ex defectu Natalium occulto rectè dicitur orta ex delicto occulto, adeoque dispensabilis ab Episcopo. Confirm. 3. Non errare videtur, qui diceret, Tridentinum loc. cit. mentionem faciens delicti illud retulisse ad Suspensiones, de quibus etiam loquitur, non ad Irregularitates; quia Suspensiones, prout sunt censuræ, nunquam incurruntur sine delicto, bene tamen irregularitates. Notetur bene ista doctrina, quia serviet in multis materiis. Porro per delictum (& defectum) occultum intelligitur non tantum illud, quod probari nequit, sed etiam, quod non est notorium vel notorietate facti, eò quod excusari aut tergiversatione celari possit, vel notorietate Juris, eò quod non constet ex confessione propria Judiciali, aut sententiâ Judicis. Fagnan. in c. 7. de cohabit. Cler. & Mul. an. 121. Wiestner ad tit. de homicid. n. 169. Navar. Sanch. &c.

Quamvis verò facultas dispensandi in vitio Originis sit latè interpretationis, stricte tamen accipi debet ipsa dispensatio, utpote derogans Juri Communi. Unde inferitur 1. quòd dispensatus simpliciter ad Ordines, sine addito, non sit dispensatus ad Ordines Majores. 2. nec simpliciter dispensatus ad Beneficia hoc ipso ad Beneficia.

beneficia Curata, & quæ his æquiparantur. c. 54. §. pariter de Elect. ad Dignitates & Personatus &c. ac universim quoddam dispensatio in certo genere obtenta non debeat extendi ad aliud genus, præsertim præstantius: unde dispensatus ad Ordines Minores non censetur dispensatus ad Beneficium ullum; Minores, inquam, quia dispensatio ad Ordines Majores probabilis se extendit ad Beneficii simplicis consecutionem; cum Trid. S. 21. c. 2. de Ref. nolit conferri Ordinem Sacrum sine titulo Beneficii; nam titulus Patrimonii solum ex indulgentia sufficit. Adde, quod Episcopus possit conferre Beneficium illegitimo, ad Minores Ordines promotio. c. 7. cit. quidni etiam ad Sacros promotio? Ceterum siquis absolute legitimer, vel dispensatur in defectu Natalium à Papa, extendit se dispensatio ad quoscunque effectus, ad quos Papa dispensare cum illegitimis potest; quia est plena restitutio Natalium, & singulare beneficium Principis, quod regulariter ample accipiendum.

TITULUS XVIII.

De Servis non Ordinandis, & eorum Manumissione.

SUMMARIUM.

1. Quinam proprie & Juridice dicantur servi.
2. Sunt Irregulares.
3. Quid juris, si forte ordinentur sine prævia manumissione & consensu Domini.
4. Nec servi Adscriptitii & Originarii licite ordinantur sine consensu Domini.
5. Nec liberi sine consensu Patroni.

Sciendum, Servos proprie & Juridice acceptos, dici illos homines, qui contra naturalem libertatem, quam omnibus indulsit Natura, Jure Gentium subjiciuntur alieno dominio. §. 2. 7. de Jure personarum. Ut adeo, quidquid acquirunt, domino acquirant, nec valeant habere bona propria, nec facere testamentum, nec exercere commercia, nec esse testes aut Judices, nec frui Civilibus Juribus, nec ullum actum Civilem gerere &c. l. 1. ff. de his, qui sui vel alieni &c. Tales efficiuntur præcipue ex duplici causa, 1. ex nativitate, qui nempe nascuntur ex matre serva, seu ancilla proprie dicta. 2. ex captivitate, qui scilicet capiuntur in bello justo. §. 4. J. de Jure pers. Partus enim sequitur ventrem quoad statum & conditionem. l. 7. C. de R. V. Porro servi dicuntur, quia capti in bello justo servati sunt, cum potuissent occidi: Mancipia autem, quia manu capti, Defacto inter Christianos bella gerentes, qui capiuntur, non sunt servi, in reverentiam scilicet Christianæ libertatis, sed præstato lytro dimittuntur liberi. Si tamen Christiani in bello capiant Paganos & Turcas, verè adhuc hodie eos licet efficere servos, nimirum Jure Talionis, quia etiam illi captos Christianos efficiunt servos, & ut tales tractant: item veri servi sunt, quos Hispani ex India & Africa bellò captos detinent, usque dum baptizantur. Dixi 1. proprie acceptos; namque inter Christianos repe-

riuntur servi improprie dicti, scilicet homines, quos vocant Adscriptitios, & qui ex istis generantur, Originarios, à quibus parum, vel omnino non differunt, quos appellant homines Proprios, & ibeigne; qui videlicet Dominis suis non solum ratione suorum bonorum & possessionum, quo modo omnes Emphyteutæ, Feudatarii &c. subjiciuntur, sed etiam personaliter devincti sunt perpetuo, v. g. ad colendos agros, vel ad alia obsequia: re ipsa autem sunt liberi, propriorum bonorum capaces, & ad actus legitimos admittuntur. Dixi 2. Juridice acceptos; nam etiam famuli & famulæ domesticæ, pro annua mercede servientes Dominis, vocantur servi & ancillæ; quamquam iis nec personaliter obstricti sint perpetuo, adeoque omnino liberi existant. Multò minus servi sunt, qui alieno dominio jurisdictionis tantum subiecti sunt, nec vocantur servi, sed subditi. Porro servi à sua servitute liberantur per Manumissionem, vel tacitam vel expressam; qui sic liberantur, dicuntur Manumissi. His vicini sunt Liberti, vel Libertini, qui quidem manumissi & à servitute liberati sunt, at non plene, sed sub conditione operarum ex personali obligatione adhuc præstandarum.

Dico 1. Servi proprie dicti non ordinari possunt licite, nisi fuerint prius absolute manumissi. t. t. de servis non Ord. §. 1. dist. 54. Ratio, quia dignitas Ordinis Clericalis non convenit vilitati & conditioni servili, nec obligatio ministrandi Ecclesiæ compatibilis est cum obligatione serviendi hero: vel enim servus Ordinatus præstaret obsequia Domino? & hoc præjudicat dignitati Clericali; vel non præstare? & hoc cedit in præjudicium Domini. Si verò Dominus consentiat in Ordinationem sui servi, & manumittat, utrumque præjudicium cessat.

Quæres, quid juris sit, si servus, antequam manumissus est, Ordines suscepit? 2. cum distinctione: vel Dominus consensit tacite aut expresse in Ordinationem? vel non consensit, quia nempe nescivit ordinari servum suum, aut etiam contradixit? si prius contigit; servus per susceptos Ordines, quin & per primam Tonsuram, eo ipso factus est liber. can. 20. d. 54. Si posterius: tunc, si tantum Minores Ordines recepit, poterit eum Dominus per integrum annum ab habita Ordinationis noticia revocare ad servitutem; & ille erit servus ut antè, nec Fori nec Canonis privilegio gaudens. c. 2. h. t. Si verò recepisset infcio vel invito Domino Ordines Majores, tunc altera distinctio facienda est circa Ordinantem & Ordinatum: si Ordinans vel alius, qui eum promovet, scivit esse servum, tenetur Ordinans, vel promotor, Domino dare duos servos æquè bonos, unum in compensationem damni, alterum in poenam; Ordinatus verò factus est liber: si verò nec Episcopus Ordinans, nec promotor, scivit esse servum, sed is nequiter se finxit liberum; tunc Ordinatus tenetur satisfacere Domino, alium servum substituendo; si verò alium substituere non possit, ipse redigitur in pristinam servitutem, privatus privilegio Fori (& probabiliter etiam Canonis respectu Domini, ut ab eo ca-